

Lahti

Talousarvio 2027

Taloussuunnitelma 2027–2029

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta 8.9.2026

Sisällys

1. Elinvoiman palvelualue	3
1.1. Elinvoiman yhteiset.....	5
1.2. Kasvupalvelut.....	6
1.3. Työllisyyspalvelut	9
1.4. Kaupunkikulttuuripalvelut	11
1.5. Lahden kaupunginorkesteri.....	14
1.6. Lahden kaupunginteatteri	16
2. Liitteet	18
2.1. Irtain omaisuus.....	18
2.2. Toiminnan tunnusluvut.....	19

1. Elinvoiman palvelualue

Tuloslaskelma	TP 2025*	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatulot	29 280 183	27 354 000	27 195 400	27 469 900	27 688 500
Myyntitulot	5 608 412	5 080 000	4 199 300	4 220 100	4 241 100
Maksutulot	4 330 508	4 557 000	4 980 900	5 005 600	5 030 600
Tuet ja avustukset	17 296 912	16 535 400	16 740 900	16 963 700	17 130 100
Muut toimintatulot	2 044 351	1 181 600	1 274 300	1 280 500	1 286 700
Toimintamenot	-142 221 098	-145 696 700	-122 071 400	-123 517 000	-124 768 800
Henkilöstömenot	-41 585 058	-41 977 700	-42 218 200	-42 504 900	-42 931 100
Palvelujen ostot	-15 277 616	-19 496 200	-17 995 500	-18 060 000	-18 237 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 080 468	-3 950 200	-3 758 100	-3 845 000	-3 951 900
Avustukset	-55 452 391	-54 022 400	-31 835 100	-32 431 700	-32 764 300
Muut toimintamenot	-25 825 565	-26 250 200	-26 264 500	-26 675 400	-26 884 400
Toimintakate	-112 940 914	-118 342 700	-94 876 000	-96 047 100	-97 080 300
Rahoitustulot ja -menot	-11 414	-9 800	-7 900	-7 900	-7 900
Korkotulot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustulot	410	0	0	0	0
Korkomenot	-7 816	-7 800	-7 900	-7 900	-7 900
Muut rahoitusmenot	-4 008	-2 000	0	0	0
Vuosikate	-112 952 328	-118 352 500	-94 883 900	-96 055 000	-97 088 200
Poistot ja arvonalentumiset	-3 601 030	-3 004 600	-2 839 000	-2 948 100	-2 979 800
Tilikauden tulos	-116 553 358	-121 357 100	-97 722 900	-99 003 100	-100 068 000
Poistoeron muutos	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-116 553 358	-121 357 100	-97 722 900	-99 003 100	-100 068 000

*TP 2025 jakautuminen 1.6.2025 voimaan tulleen organisaatiomuutoksen jälkeisten sitovien tasojen välillä on osittain laskennallinen arvio.

Toiminnan kuvaus

Elinvoiman palvelualue toteuttaa Lahden kaupungin strategiaa ja rakentaa menestyvää tulevaisuuden Lahtea. Palvelualue toimenpianee kaupungin elinvoimatavoitteita yhdessä kaupunkikonsernin, yritysten, oppilaitosten sekä muiden sidosryhmien kanssa.

Kasvupalvelut-vastuualue muodostuu kolmesta palveluyksiköstä: elinkeino- ja ympäristökehitys, korkeakoulu- ja innovaatiopalvelut sekä lukiokoulutuspalvelut. Vastuualue vastaa

- elinkeinopolitiikasta ja yritysysteistyöstä
- ympäristöpolitiikasta, siihen liittyvästä kehittämisestä ja hanketoiminnasta sekä ympäristökasvatuksesta ja -neuvonnasta
- matkailun kehittämisestä
- korkeakoulupolitiikasta sekä korkeakoulu- ja innovaatioyhteistyöstä
- suurten elinvoima- ja kaupunkikehityshankkeiden koordinoinnista ja edistämisestä
- kaupungin kansainvälisten suhteiden ja verkostojen koordinoinnista ja kehittämisestä
- kaupungin ja ammatillisen oppilaitoksen välisestä yhteistyöstä ja strategisesta kehittämisestä
- yleissivistävän, jatko-opintokelpoisuuden antavan lukiokoulutuksen järjestämisestä sekä opiskelijoiden oppivelvollisuuden ohjauksesta ja valvonnasta
- kaupungin edunvalvonnan ja sidosryhmäsuhteiden kehittämisestä.

Työllisyyspalvelut-vastuualue muodostuu viidestä palveluyksiköstä: työnhakijapalvelut, tuetun työllistämisen palvelut, maahanmuutto- ja kotoutumispalvelut, kohtaanpalvelut ja yhteiset palvelut. Vastuualue vastaa

- kaupungin työllisyyspolitiikasta, työllisyyspalvelujen tuottamisesta ja muista työllisyysasioista
- kaupungin maahanmuutto- ja kotoutumispalveluista
- International House Lahti -palvelukokonaisuudesta.

Kaupunkikulttuuripalvelut-vastuualue muodostuu kuudesta palveluyksiköstä: liikuntapalvelut, tapahtuma- ja kulttuuripalvelut, kaupunginmuseo, osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalvelut sekä taseyksiköt Lahden kaupunginorkesteri ja Lahden kaupunginteatteri. Vastuualue vastaa

- kaupungin liikuntatoimesta
- kaupungin tapahtumatoimesta
- kaupungin kulttuuritoimesta
- hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämistyöstä, vanhus- ja vammaisneuvoston toimintaedellytyksistä, sekä jäämistöjen sosiaalisiin ja kulttuurisiin käyttötarkoituksiin kohdentamisesta
- konserttien järjestämisestä, tallentamisesta ja välittämisestä ja yleisötyöstä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa
- omaa sekä yhteistuotantoa olevien teatteriesityksien järjestämisestä ja kaupunginteatterin yleisötyöstä, sekä ohjelmistoa täydentävien koti- ja ulkomaisten teatteri- ja kulttuuriesitysvierailujen järjestämisestä
- museotoiminnan ylläpidosta ja kehittämisestä, kokoelma- ja tutkimustyöstä ja näyttelyiden järjestämisestä.
- Lisäksi kaupunginmuseo vastaa alueellisena vastuumuseona opetus- ja kulttuuriministeriön määrittelemistä tehtävistä Päijät-Hämeessä:
 - alueellisen museotoiminnan edistämistehtävästä,
 - kulttuuriympäristötehtävästä ja
 - alueellisesta taidemuseotehtävästä Päijät-Hämeen maakunnassa.
- Lahden kaupunki vastaa siitä, että museoiden kokoelmat säilyvät museokokoelmina museotoimintaa tehtävänään järjestävän oikeustoimikelpoisen, yksityisen tai julkisen toimijan hallinnassa silloinkin, jos Lahden kaupunki luopuu museoiden ylläpidosta.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Talouden suhdanne haastaa yhä talouden kasvua ja sitä kautta lahtelaisten ostovoimaa ja hyvinvointia, yritysten kasvuedellytyksiä, työttömyyden taittamista sekä lahtelaisten mahdollisuuksia osallistua vapaa-ajan palveluihin. Samaan aikaan kaupunki on asettanut kunnianhimoiset tavoitteet valtuustosopimuksessa ennen kaikkea elinvoiman vahvistamiseen sekä antanut edellytykset toteuttaa näitä tavoitteita. Ensimmäisiä myönteisiä signaaleja positiivisista muutoksista on näkymissä uusien teollisuusinvestointien myötä. Sidosryhmien tuella korkeakoulujen kasvua on pystytty tukemaan poikkeuksellisen voimakkaasti, minkä vaikutus tulee näkyviin keskipitkällä aikavälillä. Lahden korkeatasoiset kaupunkikulttuurin palvelut ovat saaneet tunnustusta ja antavat edellytykset kaupungin vetovoiman vahvistamiseen.

Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstösuunnittelu tehdään europerusteisena. Elinvoiman palvelualueen henkilöstökuluihin sisältyy edellisten vuosien yhteistoimintamenettelyissä suunnitellut vähennykset.

1.1. Elinvoiman yhteiset

Sitovuus toimintakate	TP 2025*	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatulot	1 884 506	1 664 900	1 583 500	1 700 800	1 709 300
Toimintamenot	-3 139 145	-3 316 600	-3 017 900	-3 198 800	-3 231 300
Toimintakate	-1 254 639	-1 651 700	-1 434 400	-1 498 000	-1 522 000

* TP 2025 jakautuminen 1.6.2025 voimaan tulleen organisaatiomuutoksen jälkeisten sitovien tasojen välillä on osittain laskennallinen arvio.

Toiminnan kuvaus

Elinvoiman yhteiset -määrärahat sisältävät elinvoiman palvelualueen yhteisiä kustannuksia ja niihin liittyviä varauksia, elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan toimintamäärärahat sekä toimintamäärärahat hankekehitystyöhön. Hankekehityspalveluissa edistetään koko elinvoiman palvelualueen hanketoimintaa tukien vastuualueiden ja palveluyksiköiden toiminnan tavoitteiden saavuttamista. Resurssilla tuetaan kaupungin edunvalvonnan koordinaatiota ja toteutusta.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Merkittävin osa elinvoiman yhteiset -määrärahoista ja -tuloarvioista muodostuu elinvoiman palvelualueen ulkoista rahoitusta saavista projekteista. Projekteja rahoitetaan erikseen haettavilla valtionavustuksilla, ja ne on kohdistettu tiettyyn käyttötarkoitukseen. Erityisperusteisten valtionavustusten määrä ja kohdistuminen vaihtelevat vuosittain, ja niihin vaikuttavat valtion hallituksen linjaukset ja päätökset. Innovaatiokyvykkyys selvitys (2025) osoitti, että alueen hankkeet ovat pirstaloituneet liian pieniksi.

Toiminnan painopistealueet

Hankepalvelujen ydintavoitteena on vahvistaa elinvoiman palvelualueen hanketoimintaa ja kaupungin edunvalvontaa sekä ulkoisen rahoituksen määrää palvelualueelle strategisissa teemoissa. Hanketoiminnan rahoitusta viedään yhä enemmän kohti merkittävämpiä rahoitusvälineitä ja kootaan hankeyhteistyöhön mukaan muita sidosryhmiä ja konsernitoimijoita erillisten hankkeiden sijaan.

Toimintaa kuvaava mittari	TP 2025*	KS+LTA:t 2026	TA 2027
Talous			
Toimintakate/asukas	10 €	14 €	12 €
Toimintamenot/asukas	26 €	27 €	25 €

* TP 2025 jakautuminen 1.6.2025 voimaan tulleen organisaatiomuutoksen jälkeisten sitovien tasojen välillä on osittain laskennallinen arvio.

1.2. Kasvupalvelut

Sitovuus tuloarvio ja määrä- raha	TP 2025*	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatulot	65 327	115 100	85 200	85 500	85 800
Toimintamenot	-31 033 559	-30 919 500	-30 914 900	-31 016 200	-31 294 000
Toimintakate	-30 968 232	-30 804 400	-30 829 700	-30 930 700	-31 208 200

* TP 2025 jakautuminen 1.6.2025 voimaan tulleen organisaatiomuutoksen jälkeisten sitovien tasojen välillä on osittain laskennallinen arvio.

Toiminnan kuvaus

Kasvupalvelut-vastuualue edistää kaupungin elinvoimaisuutta ja tulevaisuuden kasvun edellytyksiä tiiviissä yhteistyössä koko palvelualueen, kaupungin muiden palvelualueiden ja laajan sidosryhmäverkoston kanssa. Vastuualueella on kolme palveluyksikköä: elinkeino- ja ympäristökehitys, korkeakoulu- ja innovaatiopalvelut sekä lukiokoulutuspalvelut. Vastuualue toimii elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa.

Elinkeino- ja ympäristökehitys vastaa kaupungin elinkeino- ja ympäristöpolitiikasta sekä ympäristökasvatuksesta ja -neuvonnasta ja näihin liittyvien tavoitteiden edistämisestä. Korkeakoulu- ja innovaatiopalvelut vastaa kaupungin kehittämisestä yliopisto-, korkeakoulu- ja opiskelukaupunkina. Lukiokoulutuspalvelut vastaa yleissivistävän ja jatko-opintokelpoisuuden antavan lukiokoulutuksen järjestämisestä sekä opiskelijoiden oppivelvollisuuden ohjauksesta ja valvonnasta. Lisäksi vastuualueelta koordinoidaan kahta kaupungin kärkihjelmaa: kestävän kasvun ympäristökaupunki ja uuden ajan yliopistokaupunki.

Kasvupalvelujen tavoitteita toteutetaan omana toimintana sekä konserniyhtiöiden, yritysten, korkeakoulujen ja muiden kumppanuuskien avulla. Kasvupalvelut-vastuualue rahoittaa strategisesti ja elinvoimapolitiittisesti merkittävää alueellista kehittämis-toimintaa ja hankkeita. Määrärahavaraus sisältää rahoitusosuudet Lahden seutu – Lahti Region Oy:lle, Lappeenrannan-Lahden teknilliselle yliopistolle (LUT), Helsingin yliopistolle (HY) sekä muun muassa muulle strategiselle korkeakoulutoiminnalle. Yhteistyötä tehdään myös tiiviisti Koulutuskeskus Salpauksen kanssa.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kasvupalvelujen toimintaympäristö rakentuu kaupungin strategisista tavoitteista sekä alueen työllisyyteen, osaamiseen, investointeihin, korkeakoulutoimintaan ja kestäväan kasvuun liittyvistä muutoksista. Vuonna 2027 sitä haastavat erityisesti heikko työllisyystilanne ja osaavan työvoiman saatavuus, mutta samaan aikaan vahvistuva investointi-, korkeakoulu- ja TKI-toiminta luo uusia mahdollisuuksia. Suuret teolliset ja digitaaliset investoinnit sekä kaupungin ympäristöprofiili luovat uusia mahdollisuuksia yritystoiminnalle ja alueen elinvoiman vahvistamiselle. Kasvupalvelut edistää investointien kytkeytymistä paikalliseen yrityskenttään, oppilaitosyhteistyöhön, TKI-toimintaan ja osaavan työvoiman saatavuuteen. Digitalisaation ja tekoälyn nopea kehitys korostaa alueen ohjelmisto-, data- ja teknologiaosaamisen merkitystä sekä tarvetta vahvistaa yritysten uudistumiskykyä ja korkeakoulujen, oppilaitosten ja yritysten välistä TKI-yhteistyötä.

Lahden ympäristökaupunkiprofiili tukee kaupungin elinvoimatavoitteita. Hiilineutraalius- ja luontoposiitiivisuustavoitteiden eteenä edellyttää kaupungin omia toimia sekä yhteistyötä yritysten, korkeakoulujen ja kasvuyhtiön kanssa. EU:n ilmasto-, luonto-, kiertotalous- ja puhtaan teollisuuden linjaukset vahvistavat tarvetta kytkeä kaupungin ympäristötavoitteet entistä tiiviimmin yritysten uudistumiseen, investointeihin, osaamiseen ja TKI-toimintaan. Ympäristötyö, energia, kiertotalous, sähköinen liikenne, elintarviketeollisuus ja kestävä rakentaminen ovat teemoja, joissa voidaan vahvistaa sekä kaupungin tavoitteita että alueen yritystoiminnan uudistumista.

Lukiotoiminta jatkuu vakaana.

Korkeakoulu- ja innovaatiotoiminnan merkitys kasvaa Lahden elinvoiman vahvistamisessa. Korkeakouluyhteistyöllä tuetaan koulutustarjonnan laajentamista, kampuskehitystä, osaavan työvoiman saatavuutta ja alueellisen TKI-rahoituksen kasvua. Opiskelijamäärän kasvu vahvistaa Lahden veto- ja pitovoimaa ja edellyttää toimia opiskelijoiden työllistymisen, asumisen, palvelujen ja kaupunkiin kiinnittymisen tukemiseksi.

Toiminnan painopistealueet

Kasvupalvelut-vastuualueen painopisteenä vuonna 2027 on kaupungin kilpailukyvyyn, kestävän kasvun ja elinvoiman vahvistaminen strategisten kumppanuuskien, yritysyhteistyön, toimintaympäristön, investointien edistämisen sekä korkeakoulu- ja TKI-yhteistyön avulla. Toiminnan tuloksellisuutta seurataan muun muassa uusien yritysten ja työpaikkojen, yritysinvestointien, hiilineutraalius- ja luontoposiitiivisuustyön, korkeakouluopiskelijoiden määrän, TKI-rahoituksen, työllisyysasteen sekä opiskelijoiden alueelle työllistymisen kautta.

Painopisteissä korostuvat erityisesti TKI-vetoisen kansainvälisen kasvun strategiset kärjet, kuten sähköinen liikenne, kestävä ruoka ja juoma ja kestävä rakennettu ympäristö. Näiden kehittäminen edellyttää yritysten, korkeakoulujen, oppilaitosten,

kaupungin ja kasvuyhtiön yhteistyötä sekä ulkoisen rahoituksen nykyistä systemaattisempaa hyödyntämistä. Kasvupalvelujen ja työllisyyspalvelujen yhteinen onnistuminen on keskeistä, jotta investoinnit, yritysten kasvu ja koulutuksen laajeneminen kytkeytyvät nykyistä paremmin osaavan työvoiman saatavuuteen ja lahtelaisten työllistymiseen.

Vuoden 2027 toiminnan painopisteet perustuvat kaupungin strategiaan, valtuustosopimukseen ja vastuualueen keskeisiin tehtäviin:

Elinkeino- ja ympäristökehitys

- vahvistaa yritysyhteistyön toimintaympäristöä, edistää uusien yritysten syntymistä ja sijoittumista alueelle sekä tukee kasvuklustereiden kehittymistä yhteistyössä Kasvuyhtiö Lahti Regionin, konserniyhtiöiden, korkeakoulujen ja muiden sidosryhmien kanssa
- edistää Lahden hiilineutraaliustavoitteen toteutumista yhteistyössä paikallisten toimijoiden sekä kansallisten ja kansainvälisten verkostojen kanssa
- vahvistaa Lahden asemaa yritys- ja ympäristökaupunkina kytkeillä ympäristötyö, alan osaaminen ja yritysten toimintaympäristön kehittäminen tiiviimmin toisiinsa
- edistää kaupungin luontopositiivisuustavoitteen toteutumista vuoteen 2030 mennessä.

Korkeakoulu- ja innovaatiopalvelut

- edistää yliopisto- ja korkeakoulutoiminnan koulutuksen, tutkimuksen ja TKI-yhteistyön kasvua
- edistää kampuskehitystä yhteistyössä LUT-konsernin, yritysten ja muiden keskeisten kumppaneiden kanssa
- vahvistaa yritysten ja korkeakoulujen yhteistyötä, tutkimusympäristöjen hyödyntämistä sekä alueelle kohdistuvan TKI-rahoituksen kasvua
- kehittää Lahtea opiskelukaupunkina vahvistamalla opiskelijoiden asumisen, vapaa-ajan palvelujen, työllistymisen ja kaupunkiin kiinnittymisen edellytyksiä

Lukiokoulutuspalvelut

- toteuttaa laadukasta ja vetovoimaista lukiokoulutusta, johon sekä paikalliset että ulkopaikkakuntalaiset nuoret haluavat tulla opiskelemaan
- tukee lukiokoulutuksen saavutettavuutta, ryhmäkokojen kohtuullisuutta ja hyviä oppimistuloksia, eikä lukiokoulutukseen ja lukiokurssien määrään kohdisteta uusia säästötoimia lukuvuodelle 2026–2027
- kehittää muun muassa pedagogiikkaa, sähköisiä oppimisympäristöjä, tekoälyn hyödyntämistä ja lukioiden välistä yhteistyötä toiminnan laadun parantamiseksi entisestään
- rakentaa LUT-yliopiston ja LAB-ammattikorkeakoulun kanssa uusia yhteistyömalleja ja ratkaisuja, jotka innostavat opiskelijoita hakeutumaan paikallisiin korkeakouluopintoihin
- tekee laaja-alaista yhteistyötä alueen yritysten, palvelutarjoajien ja muiden oppilaitoksien kanssa.

Rahoitettavat yhtiöt ja muut organisaatiot

Lahden Seutu – Lahti Region Oy

- Lahti Region Oy vauhdittaa Lahden seudun kestävää talouskasvua toteuttamalla kaupungin elinkeinopoliittisia linjauksia ja vahvistamalla TKI-vetoista kasvua. Yhtiön toiminnassa painottuvat yrityspalvelujen ja kasvua tukevien kehittämisspalvelujen toteuttaminen, sijoittumismyynnin ja investointitoiminnan vahvistaminen sekä yhden luukun palvelujen rakentaminen yrityksille, sijoittujille ja osaajille.
- Vuonna 2027 yhtiön toimintaa fokusoidaan omistajien kanssa määriteltäviin strategisiin kärkisiin, joissa Lahden seudulla on vahva yritysperusta, tutkimus- ja kehittämistoimintaa, kasvava osaamisperusta sekä mahdollisuus kansalliseen ja kansainväliseen erottumiseen. Keskeistä on vahvistaa yritysten, korkeakoulujen, oppilaitosten ja julkisten toimijoiden yhteistyötä sekä tuottaa ajantasaista tilannekuvaa yrityskentän kehityksestä, investointikysynnästä ja toimintaympäristön muutoksista.

LUT-yliopisto (Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto)

- LUT-yliopisto etsii ratkaisuja maailmanlaajuisiin ongelmiin tekniikan, talouden ja yhteiskuntatieteiden osaamisella. LUT on edelläkävijä energiasiirtymässä ja luonnonvarojen kestävässä käytössä sekä tukee yrityksiä, teollisuutta ja yhteiskuntaa uudistumaan datan, tutkimuksen ja koulutuksen avulla. LUT-yliopiston kaikki kolme tiedekuntaa – Engineering Science (LENS), Energy Systems (LES) ja LUT School of Business (LBS) – toimivat Lahden kampuksella.
- LUT-yliopisto on aktiivisesti mukana alueen strategisia painopisteitä tukevissa tutkimushankkeissa. Yliopiston tavoitteena on houkutella Lahteen LUTin strategiaan yhteensopivia yrityksiä sekä edistää alueen nykyisten yritysten kasvua yhdessä LAB-ammattikorkeakoulun kanssa. LUT-yliopistolla on Lahden kampuksella 11 maisteriohjelmaa, kaksi kauppatieteissä ja yhdeksän tekniikassa, sekä neljä kandidaattiohjelmia. Syksyllä 2027 kampuksella opiskelee yli 2 000 opiskelijaa.
- Kaksi rakennus- ja yhdyskuntatekniikan kandidaattiohjelmia käynnistyy syksyllä 2027 ja kaksi maisteriohjelmia syksyllä 2028. Yliopisto käynnistää kemiantekniikan suomenkielisen kandidaattikoulutuksen syksyllä 2027, ja tavoitteena on käynnistää myös fysiikan kandidaattiohjelma syksyllä 2027. Lahden uuden kampuksen suunnittelua jatketaan tavoitteena muuttaa uudelle keskustakampukselle vuosina 2033–2034.

Helsingin yliopisto

- Helsingin yliopisto vahvistaa Lahden tutkimus-, kehittämis- ja osaamisperustaa erityisesti kestävyystieteen, ympäristö- ja ilmakehätutkimuksen, terveyden, elintarvikealan sekä jatkuvan oppimisen teemoissa. Yliopiston toiminta tukee Lahden ympäristökaupungin kehittämistä ja kytkee kaupungin osaksi yliopiston kestävyystieteen, terveyden sekä ilmakehän- ja

ympäristötutkimuksen hankkeita. Päijät-Hämeen LUMA-keskus jatkaa alueen opetusryhmille suunnattujen tiedeluokan vierailusäiltöjen toteuttamista.

- Vuonna 2027 yhteistyössä painottuvat ympäristöalan ja kaupunkiekologian tutkimuksen jatkuminen Lahdessa, monitie- teisen Ikihyvä Päijät-Häme -tutkimusohjelman käynnistyminen sekä uuden International Food Business and Gastronomy - maisteriohjelman avaaminen elokuussa 2027. Lisäksi tavoitteena on integroida ohjelman opetuskokonaisuuksia Lahteen ja Päijät-Hämeeseen sekä jatkaa kestävän rakentamisen tutkimuskeskuksen selvittämistä yhdessä LUT-yliopiston kanssa.

Lahden yliopistokampus

- Yliopistojen alueellista tehtävää ja yhteistyön kehittämistä tukee Lahden Yliopistokeskuksen koordinaatioyksikkö. Vuonna 2027 yhteistyössä korostuvat Lahden strategiaan vahvuuksiin kytkeytyvä tutkimus-, koulutus- ja kehittämisavaukset sekä Helsingin yliopiston ja LUT-yliopiston yhteistyön vahvistaminen muun muassa kestävyiden, rakentamisen, elintarvikealan ja ilmakehätutkimuksen teemoissa.
- Tiedekasvatusta kehitetään Päijät-Hämeen LUMA-keskuksen, LUT Junior Universityn ja Lahden JunnuYliopiston yhteis- työnä. Tavoitteena on tukea opettajien työtä, vahvistaa lasten ja nuorten kiinnostusta tieteeseen sekä lisätä Lahden veto- voimaa opiskelukaupunkina.

Toimintaa kuvaava mittari	TP 2025*	KS+LTA:t 2026	TA 2027
Talous			
Toimintamenot/asukas	255 €	253 €	252 €

* TP 2025 jakautuminen 1.6.2025 voimaan tulleen organisaatiomuutoksen jälkeisten sitovien tasojen välillä on osittain laskennallinen arvio.

1.3. Työllisyyspalvelut

Sitovuus tuloarvio ja määrä- raha	TP 2025*	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatulot	6 366 084	4 695 000	3 814 600	3 833 600	3 852 800
Toimintamenot	-43 194 669	-45 419 300	-22 385 000	-22 511 200	-22 744 200
Toimintakate	-36 828 585	-40 724 300	-18 570 400	-18 677 600	-18 891 400

* TP 2025 jakautuminen 1.6.2025 voimaan tulleen organisaatiomuutoksen jälkeisten sitovien tasojen välillä on osittain laskennallinen arvio.

Toiminnan kuvaus

Työllisyyspalvelut vastaa kaupungin työllisyydenhoidon kokonaisuudesta sekä lakisääteisten työllisyys- ja kotoutumispalvelujen järjestämisestä Lahden kaupungin asukkaille ja työnantajille. Vastuualue edistää kaupungin elinvoimaa, osaavan työvoiman saatavuutta ja työmarkkinoiden toimivuutta yhteistyössä kaupungin palvelujen, työnantajien ja muiden alueellisten toimijoiden kanssa.

Työllisyyspalvelujen järjestäminen

Palvelut järjestetään asiakkaan palvelutarpeen perusteella. Työnhakijoiden palveluprosessit muodostuvat kasvokkain toteutettavasta palvelusta, digitaalisista palveluista, puhelinpalvelusta, ryhmäpalveluista tai näiden yhdistelmistä. Palvelujen järjestämisessä hyödynnetään kaupungin palveluja, lakisääteisiä työvoimapalveluja sekä yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa. Palvelujen kehittämisessä korostuvat kysyntä- ja asiakaslähtöisyys, palvelujen vaikuttavuus, verkostoyhteistyö sekä yhteistyö työnantajien, koulutustoimijoiden ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa asiakkaiden työllistymisen edellytysten vahvistamiseksi.

Oman palvelutuotannon lisäksi työllisyyspalvelut tukee ja rahoittaa työllisyyttä edistäviä hankkeita ja toimenpiteitä silloin, kun ne toteuttavat kaupungin strategiasta johdettuja tavoitteita ja niiden arvioidaan vahvistavan palvelujen vaikuttavuutta. Yrityksille ja muille työnantajille, mm. kolmannen sektorin yhdistyksille ja järjestöille voidaan myöntää palkkatukea erityisesti nuorten, maahanmuuttajataustaisten ja pitkäaikaistyöttömien työllistymisen edistämiseen. Lisäksi yhdistyksille ja järjestöille voidaan myöntää vuosivastusta pitkään työttömänä olleiden työllistämisen tukemiseen.

Verkostomaisella yhteistyöllä vahvistetaan lahtelaisten työnhakijoiden ja alueen elinkeinoelämän tarpeisiin vastaavaa palveluvalikoimaa. Työllisyyspalvelut tekee yhteistyötä muiden työvoimaviranomaisien kanssa palvelutuotannon vaikuttavuuden, tehokkuuden ja kustannustehokkuuden parantamiseksi. Palveluhankinnoissa painotetaan vaikuttavuutta ja kustannusvaikuttavuutta. Kehittämistyössä hyödynnetään pilottihankkeista saatuja kokemuksia sekä huomioidaan työttömyysetuuksien rahoitusmallin vaikutukset palvelujen suuntaamiseen.

Työllisyyspalveluiden maahanmuutto- ja kotoutumispalvelut järjestää Lahteen muuttaneille vieraskielisille asukkaille sekä soti-
muskunnan asukkaille monikielistä kotoutumista tukevaa ohjausta ja neuvontaa. Palveluihin kuuluvat alkuvaiheen asettautumi-
sta tukevat palvelut, suomen kielen koulutukset sekä muut kotoutumista ja työllistymistä edistävät lakisääteiset palvelut. Toiminnalla edistetään kotoutumista, osallisuutta ja hyviä väestösuhteita Lahdessa. Palvelujen tavoitteena on vahvistaa Lahden seudun kansainvälistä houkuttelevuutta, edistää osaavan työvoiman saatavuutta ja vahvistaa yritysten kasvua kansainvälistymisen kautta esimerkiksi LUT/LAB yhteistyön kautta.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Lahden työllisyystilanteeseen vaikuttavat työttömyyden vaikea rakenne, pitkäaikais- ja rakennetyöttömyyden korkea taso sekä nuorisotyöttömyys. Lahden kaupunki toimii työvoimaviranomaisena ja toteuttaa työnantaja- ja yrityspalveluja yhteistyössä muun muassa Lahti Region Oy:n ja Päijät-Hämeen työllisyysalueen kanssa. Työnantajapalvelujen keskeisenä tehtävänä on tukea rekrytointia ja edistää osaavan työvoiman saatavuutta. Lahti kehittää palvelukonsepteja työnantaja-, yritys- ja työnhakijapalveluihin myös yhteistyössä muiden suurten kaupunkien kanssa.

Lahden kokonaistyöttömyys on kasvanut vuoden takaisesta yhdeksän prosenttia ja pitkäaikaistyöttömyys 22 prosenttia. Erityisesti nuorten ja maahanmuuttajataustaisten työnhakijoiden tilanne edellyttää palvelujen kohdentamista sekä tiivistä yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa. Työllisyystoimissa painotetaan nopeasti työmarkkinoille suuntaavia ammatillisia lisä- ja täydennyskoulutuksia, henkilökohtaista valmennusta sekä työnantajien rekrytointitarpeisiin vastaavia palveluja. Työnantajapalvelujen riittävä resursointi tukee yritysten palvelutarpeiden tunnistamista ja nopeaa reagointia rekrytointitarpeisiin.

Toiminnan painopistealueet

Työllisyyspalvelujen toiminnan painopisteitä ovat työnhakijoiden nopea työllistyminen, yritysten ja muiden työnantajien työvoiman saatavuuden turvaaminen, työttömyysetuuksien rahoitusvastuusta aiheutuvien menojen hillitseminen, nuorisotyöttömyyden vähentäminen, pitkäaikaistyöttömyyden ehkäiseminen sekä vieraskielisten työllistymisen edistäminen.

Valtion rahoitusmalli ohjaa tiivistämään työnhakija-asiakkaiden palveluprosesseja ja suuntaamaan palveluja avoimille työmarkkinoille työllistymistä tukeviksi. Työttömyyden rakenteen vuoksi osa asiakkaista tarvitsee pidempikestoista tukea ja monialaista palvelukokonaisuutta. Keskeistä on tunnistaa palvelutarve varhaisessa vaiheessa ja kohdentaa palvelut vaikuttavasti eri asiakasryhmille.

Työllistymistä edistävän monialaisen tuen toimintamallia ja muuta monialaista yhteistyötä kehitetään yhdessä hyvinvointialueen, Kelan ja muiden keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa. Tavoitteena on yhteensovittaa palveluja siten, että ne tukevat asiakkaiden työ- ja toimintakykyä sekä etenemistä kohti työmarkkinoita.

Suurimmat itse toteutettavat hankkeet ja erityistoimenpiteet 2027

TEM:n valtionavustus nuorten kaupunginosapilotteihin vuosille 2026–2028. Valmistelussa olevan rahoituksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää nuorisotyöttömyyttä alueilla, joissa nuorten tuen tarve on erityisen suuri. Toimintamalleja rakennetaan monialaisesti yhteistyössä viranomaisten, yritysten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa paikallisiin tarpeisiin perustuen.

TyöMatka. TyöMatka on tulosperusteinen palveluhankinta 100 päivää työttömyysetuutta saaneille asiakkaille. Palvelun tavoitteena on ehkäistä pitkäaikaistyöttömyyttä ja vähentää työttömyysetuuksien rahoitusvastuusta aiheutuvia menoja. Asiakkaille tarjotaan yksilöllistä työnhaun tukea palvelutarpeen mukaisesti. Sopimuskaudella 2026–2029 palveluun on tavoitteena ohjata noin 3 000 asiakasta.

Siirto-hanke. Siirto-hankkeeseen on haettu ESR+-rahoitusta suurten irtisanomistilanteiden ja rakennemuutosten työllistämismallin kehittämiseksi. Hankkeen tavoitteena on tukea työttömäksi jäävien henkilöiden nopeaa uudelleentyöllistymistä, vahvistaa työnantajayhteistyötä ja kehittää toimintamalleja äkillisiin rakennemuutostilanteisiin. Hankkeen kesto on noin 2,5–3 vuotta.

ÄRM-rahoitushakemus Päijät-Hämeessä. Päijät-Hämeessä on valmisteltu ÄRM-rahoitushakemusta toimijaverkostossa, jossa ovat mukana muun muassa Päijät-Hämeen liitto, Elinvoimakeskus, Lahden kaupunki, Lahti Region Oy ja Päijät-Hämeen työvoimaviranomainen. Valmistelun taustalla on Lahden heikentynyt työllisyystilanne sekä teollisuuden rakennemuutosten, konkursien ja irtisanomisten vaikutus alueen työmarkkinoihin. Hakemus sisältää toimintaympäristön kehittämistä sekä työttömäksi jääneiden osaamisen vahvistamiseen tähtääviä toimenpiteitä. ÄRM-rahoituksen varmistuminen mahdollistaa myös Euroopan globalisaatiorahaston lisärahoituksen hakemisen.

Edellä mainittujen lisäksi työllisyyspalvelut tekee käytännön yhteistyötä työllistymistä ja kotoutumista edistävien muiden hankkeiden kanssa.

Toimintaa kuvaava mittari	TP 2025*	KS+LTA:t 2026	TA 2027
Talous			
Toimintamenot/asukas	354 €	372 €	183 €

* TP 2025 jakautuminen 1.6.2025 voimaan tulleen organisaatiomuutoksen jälkeisten sitovien tasojen välillä on osittain laskennallinen arvio.

1.4. Kaupunkikulttuuripalvelut

Sitovuus tuloarvio ja määrä- raha	TP 2025*	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toimintatulot	3 778 340	3 772 400	4 294 800	4 316 100	4 337 700
Toimintamenot	-48 057 922	-49 137 500	-48 549 300	-49 419 800	-49 964 300
Toimintakate	-44 279 582	-45 365 100	-44 254 500	-45 103 700	-45 626 600

* TP 2025 jakautuminen 1.6.2025 voimaan tulleen organisaatiomuutoksen jälkeisten sitovien tasojen välillä on osittain laskennallinen arvio.

Toiminnan kuvaus

Kaupunkikulttuuripalvelut-vastuualueeseen kuuluvat liikuntapalvelut, tapahtuma- ja kulttuuripalvelut, kaupunginmuseo, osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalvelut sekä taseyksiköt Lahden kaupunginorkesteri ja Lahden kaupunginteatteri. Vastuualueen määrärahat sisältävät kaupunginorkesterille ja kaupunginteatterille maksettavat toiminta-avustukset. Lahden kaupunginorkesteri ja Lahden kaupunginteatteri esitetään omina kaupunginvaltuustoon nähden sitovina tasoina, ja niillä on omat määrärahavarauksensa. Vastuualue toimii elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa.

Liikuntapalvelut vastaa liikuntapaikkojen ylläpitämisestä ja kehittämisestä, koordinoi liikunnallisen elämäntavan edistämistä kaupunkiorganisaatiossa sekä vastaa kaupungin omistamien liikuntatilojen vuokraamisesta asukkaiden, liikuntaseurojen sekä urheilu- ja liikuntatapahtumajärjestäjien käyttöön ja jakaa avustuksia urheilu- ja liikuntajärjestöjen toimintaan. Liikuntapalvelut tuottaa liikuntalain velvoittamaa ohjattua liikuntatoimintaa erityis- ja terveysliikuntaryhmille sekä liikuntaneuvontaa, ja vastaa myös urheilun lajiliittojen ja muiden tapahtumajärjestäjien kanssa kansainvälisten liikunta- ja urheilutapahtumien järjestämisestä. Lisäksi liikuntapalvelut on mukana monenlaisessa kaupungin urheilutapahtumatoiminnassa ja kehittämisessä.

Tapahtuma- ja kulttuuripalvelut vastaa tapahtumien ja kulttuuritoiminnan koordinoinnista, kehittämisestä ja järjestämisestä sekä jakaa avustuksia alan toimijoille. Tapahtuma- ja kulttuurivastuuksilla tuetaan elinvoimaa lisääviä yleisötapahtumia, monipuolista tapahtuma- ja kulttuuritarjontaa ja kaupunkikulttuurin elävöittämistä. Avustusten tavoitteena on lisätä kaupungin veto- ja pitovoimaa, vahvistaa asukkaiden mahdollisuuksia osallistua tapahtumiin sekä tukea luovaa ja omaleimaista kulttuuritoimintaa. Yksikkö vastaa myös kulttuuritilojen Vaahterasalin, Pikkuteatterin sekä osin Felix Krohn -salin hallinnoinnista ja kehittämisestä. Suur tapahtumien haku sekä tapahtuma- ja kulttuurihankkeet ovat myös vahva osa yksikön toimintaa ja elinvoiman vahvistamista. Lastenkulttuurin kehittämisessä tärkeimpänä on Lastenkulttuurikeskus Efektin toiminnan hallinnointi ja koordinointi.

Kaupunginmuseoihin kuuluvat Hiihtomuseo, Radio- ja tv-museo Mastola, Lahden visuaalisten taiteiden museo Malva sekä Lahden historiallinen museo. Kaupunginmuseot huolehtivat siitä, että lahtelaista ja päijäthämäläistä kulttuuriperintöä säilyy tuleville sukupolville ja että siitä on saatavissa tutkittua ja luotettavaa tietoa. Museolain määrittelemänä alueellisenä vastuumuseona kaupunginmuseon toimintakenttänä on koko Päijät-Häme. Museo toimii kulttuuriympäristön, kulttuuriperinnön ja visuaalisen taiteen asiantuntijana sekä on mukana viranomaistyötä tekevänä asiantuntijana kaavoituksessa ja rakennushankkeissa arkeologisen ja rakennetun kulttuuriperinnön sekä kulttuurimaiseman osalta. Kaupunginmuseon kokoelmassa on noin 100 000 esinettä, 75 000 julistetta ja yli 8 000 taideteosta. Kuvakokoelmassa on arviolta 700 000 erityyppistä kuvaa.

Osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalvelut -palveluyksikkö vastaa osallisuuden ja hyvinvoinnin toimintakulttuurin kaupunkitasoisesta kehittämisestä sekä ehkäisevän päihde- ja mielenterveyshuollon toimenpiteiden toteuttamisesta yhteistyössä kaupungin toimijoiden, hyvinvointialueen toimijoiden, asukkaiden ja kolmannen sektorin kanssa. Yksikkö esittää vuosiavustuksia kohdennettavaksi asukkaiden hyvinvointia ja osallisuutta edistävään toimintaan sekä huolehtii vanhus- ja vammaisneuvostojen toimintaedellytyksistä.

Näiden palvelujen ja toimintojen lisäksi vastuualue edistää Lahden matkailua yhdessä Lahti Region Oy:n kanssa. Vastuualueelta koordinoidaan myös Pohjoismaisten hiihtolajien vuoden 2029 MM-kisojen valmistautumista yhdessä laaja-alaisen sidosryhmäjoukon kanssa sekä keskustan kehittämistä.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Viime vuosien hallinnollisten uudistuksien ja kuntien tehtävämuutoksien vuoksi kaupunkien elinvoimatyö on noussut entistä tärkeämmäksi. Elinvoimatyö on laaja-alaista ja pitkäjänteistä kaupunkikehittämistä ja nykyisellään kaupunkikulttuuripalvelut nähdään entistä vahvemmin elintärkeänä osana koko kaupungin elinvoimapolitiikkaa. Laadukkaat palvelut vahvistavat kaupungin veto- ja pitovoimaa ja houkuttelevat kotimaisia ja kansainvälisiä matkailijoita, jotka jättävät tuloja alueelle. Tämän lisäksi kaupunkikulttuuripalveluilla on tärkeä sivistystehtävä ja ainutlaatuinen kyky tuottaa hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja kaupunkiyllpeyttä.

Lahdessa kaupunkikulttuuripalveluihin panostetaan aktiivisesti, mutta toimintaa haastaa kaupungin ja valtion taloustilanteet sekä edelleen vaikea alueellinen ja kansallinen suhdannetilanne, mikä tarkoittaa sitä, että monilla asukkailla ja yrityksillä on

rajalliset mahdollisuudet kuluttaa kaupunkikulttuurin palveluita. Tässä tilanteessa aktiivinen hintojen tarkkailu sekä onnistunut palvelujen markkinointi ja myynti onkin entistä tärkeämpää.

Toiminnan painopistealueet

Kaupunkikulttuuripalvelujen vastuualueen yhteisenä tavoitteena vuonna 2027 on kiinnostava ja lumovoimainen kaupunki paikallisille ja matkailijoille. Vastuualueella on tunnetut, vetovoimaiset ja laadukkaat kaupunkikulttuurin palvelut, jotka lisäävät kaupungin elinvoimaa, yhteisöllisyyttä, hyvinvointia sekä kaupunkilaisten ylpeyttä omasta kaupungistaan.

Toiminnan ydinpainopisteet nousevat kaupungin strategiasta ja valtuustosopimuksesta. Koko vastuualueen yhteisinä tavoitteina ovat lahtelaisen pito-, veto- ja lumovoiman vahvistaminen, kotimaisen ja kansainvälisen matkailun edistäminen sekä Pohjoismaisten hiihtolajien MM-kilpailut vuonna 2029.

Seuraavassa on kuvattuna palveluyksiköiden ydintavoitteita ja toimintaa vuonna 2027:

Liikuntapalvelut

- Liikuntapalvelujen keskeiset kehittämiskohteet vuonna 2027 ovat liikuntapaikkasuunnitelman päivittäminen, liikkumisohjelman toteuttaminen, uusien harrastamisen ja seuratoiminnan tukemisen mallien kehittäminen, urheiluakatemiatoiminnan vahvistaminen, lumetussuunnitelman laatiminen, Kisapuiston jalkapallostadionin ja vesiliikuntakeskuksen suunnittelun edistäminen, kansallisten ja kansainvälisten suur tapahtumien hakemisen valmistelu, vesiliikunta- ja talviliikuntapalveluiden kehittäminen sekä Vesijärven talviliikuntapalveluiden kehittäminen.
- Vuonna 2027 jatketaan liikunnallisen elämäntavan vuosikellon vakiinnuttamista kaikkiin Lahden peruskouluihin oppilaita osallistaen. Koulujen liikunnallisen elämäntavan kehittäjäopettajia ja liikuntatiimejä tuetaan vuosikellon toteuttamisessa sekä koulukohtaisten toimintamallien kehittämisessä. Oppimisympäristöjä kehitetään liikkumiseen kannustaviksi erityisesti yläkouluissa. Lisäksi pilotoidaan moniammatillisesti toteutettava kotien roolia vahvistava toimintamalli, jonka tavoitteena on lisätä arjen aktiivisuutta ja tukea uusien liikkumistaitojen omaksumista. Samalla Liikkuva koulu -toiminnan kordinointia siirretään asteittain osaksi perusopetuksen rakenteita toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.
- Urheilun asemaa kaupunkiorganisaatiossa vahvistetaan Päijät-Hämeen urheiluakatemian toimintaa kehittämällä. Nuorten urheilijoiden tukemiseksi jatketaan urheilijalahjittelisohjelmaa. Urheiluselityksen pohjalta valmistellaan Lahden kaupungin urheiluohjelmaa.
- Liikuntapalvelut toteuttaa liikkumisohjelman toimenpiteitä suunnitelmallisesti osana palvelujen kehittämistä ja hyvinvoinnin edistämistä. Liikkumista vahvistetaan erilaisissa arjen toimintaympäristöissä ja palveluissa, ei ainoastaan liikuntapaikoilla. Tavoitteena on parantaa liikuntapalvelujen ja liikuntapaikkojen saavutettavuutta, kehittää palveluiden viestintää ja markkinointia, poistaa liikkumisen esteitä sekä löytää uusia keinoja lisätä asukkaiden fyysistä aktiivisuutta. Liikkumisohjelman toteutuksen yhteydessä päivitetään liikuntapaikkojen tilatietoja, kehitetään opastusta sekä parannetaan palvelujen saavutettavuutta. Liikkumisohjelman toteutus perustuu tiiviiseen poikkihallinnolliseen yhteistyöhön kaupungin palvelualueiden sekä paikallisten yhdistysten, yhteisöjen ja muiden toimijoiden kanssa.
- Pohjoismaisten hiihtolajien MM-kilpailuihin 2029 valmistautuminen jatkuu lumetussuunnitelman laatimisella ja urheilukeskuksen olosuhteiden kehittämisellä.
- Liikuntapalvelut osallistuu aktiivisesti Lahden tapahtumatoiminnan kehittämiseen. Vuoden 2027 merkittävimpiä urheilutapahtumia ovat Salpausselän kisat sekä Gravel-pyöräily Euroopan mestaruuskilpailut. Lisäksi valmistellaan tulevien vuosien tapahtumia, kuten Winter World Masters Games 2028 -kilpailuja ja Pohjoismaisten hiihtolajien MM-kilpailuja 2029. Samalla selvitetään ja haetaan aktiivisesti uusia kansallisia ja kansainvälisiä suur tapahtumia yhteistyössä tapahtuma- ja kulttuuripalvelujen, uuden kehitysyhtiön sekä Sports Event Management Finland -verkoston kanssa.
- Liikunta-, urheilu- ja tapahtumatoiminnan kehittämisellä vahvistetaan Lahden veto- ja pitovoimaa, liikuntamatkailua sekä kaupungin kansallista ja kansainvälistä tunnettua. Tavoitteena on kasvattaa tapahtumien aluetaloudellisia vaikutuksia sekä vahvistaa Lahden asemaa merkittävänä liikunnan, urheilun ja tapahtumien kaupunkina.

Tapahtuma- ja kulttuuripalvelut

- Tapahtuma- ja kulttuuripalvelujen toiminnan tavoitteena on vahvistaa Lahden veto- ja pitovoimaa ympärivuotisenä, kansainvälisenä, kansallisena ja lahtelaisten tapahtumakaupunkina Tapahtumatoiminnan kasvu- ja kehittämisohjelman 2030 sekä kulttuuriohjelman mukaisesti. Erityistä painotusta ohjataan tapahtuma- ja kulttuuritoiminnan vaikuttavuuden vahvistamiseen, elinkeinoelämän toiminnasta saamien hyötyjen maksimointiin sekä uusien kumppanuuksien kehittämiseen.
- Vuonna 2027 suurimpia tiedossa olevia tapahtumia ovat Salpausselän kisat, Finlandia-hiihto, RAKSA-messut, Kempower Easter Tournament, Lahden kansainvälinen koiranäyttely, Classic Motorshow, Kesä Mössö, Headland ja Nordic Fitness Expo. Ainutkertaisena tapahtumana 2027 on Gravel-pyöräily EM-kisat eli UEC 2027 European Championships Gravel Lahti.
- Kansallinen suur tapahtumahakujen hakustrategia valmistui huhtikuussa 2026 ja se vahvistaa myös Lahden kaupungin tapahtumatulevaisuutta. Suur tapahtumien puolella uusia tapahtumia on tulossa tasaisesti joka vuosi ja tapahtumahakuja laajennetaan myös kulttuurin puolelle. Tavoitteena ovat aluetaloudellisesti vaikuttavat ja kaupungin profiiliin soveltuvat suur tapahtumat. Tapahtumien vaikuttavuuden seurantaan teetetään yhteistyössä eri kaupunkien kanssa tietovertailutyökalu vuoden 2026 aikana.
- Tapahtuma- ja kulttuuripalvelut jatkavat tulevien vuosien valmisteluja (mm. Gravel-sorapyöräilytapahtumat, Winter World Masters Games 2028, European Open Agility 2028 ja Pohjoismaisten hiihtolajien MM-kilpailut 2029).

- Suur tapahtumien lisäksi kaupunki panostaa aktiivisesti monenlaiseen muuhun tapahtumatoimintaan yhdessä kumppaneidensa kanssa. Toiminnan parantamiseksi kaupungin tapahtuma- sekä kulttuuriavustusten prosesseja on uudistettu ja niitä kehitetään edelleen.
- Palveluyksikkö on vahvasti mukana myös aluekehittämisessä ja tuo esille tapahtumiin liittyvät kehittämistarpeet myös muun muassa tilojen ja tapahtumaolosuhteiden osalta. Kulttuuritilojen tekninen päivitys on jatkuvaa ja tarpeellista.
- Kulttuuritoiminnassa lastenkulttuuri on vahva painopiste, johon kuuluu muun muassa koko Päijät-Hämeen alueella toimivan Lastenkulttuurikeskus Efektin toiminnan hallinnointi ja koordinointi sekä Kesänäyttämö. Kulttuuritilojen investointi-, riskikartoitus- ja remontointisuunnitelman päivitystyö on aloitettu. Lisäksi kartoitetaan koko kulttuurikentän kehittämis- mahdollisuuksia myös maakuntatasoisesti yhdessä Päijät-Hämeen liiton kanssa. Tapahtuma- ja kulttuuripalvelut osallistuu aktiivisesti lasten kulttuurikasvatusohjelmaan.

Kaupunginmuseo

- Myyntiä ja markkinointia kehitetään yhdessä muiden kulttuurilaitosten kanssa. Tavoitteena lisätä myytyjen lippujen määrää ja olemassa olevien resurssien parempi hyödyntäminen.
- Historiallisen museon ydinnäyttely Hyvä paikka avaa Lahden ja alueen yhteisön arjen historiaa yli 10 000 vuoden ajalta. Vaihtuvia näyttelyjä järjestetään yhdestä kahteen vuosittain. Osallistavan museotyön Muistamon toimintamuodot ovat osa historiallisen museon toimintaa ja näyttelyjä.
- Hiihtomuseo tekee aktiivista työtä talviurheilun parissa sekä ympäristökasvatustyötä aktiivisesti Lahden ympäristökasvattajien ja Salpausselkä Geoparkin kanssa. Muistot liikkeeksi senioryleisötyössä -projektissa luodut toimintamallit ja palvelut toteutetaan osana museon alueellista työtä. Se on mukana museon alueellisen vastuumuseotyön neljävuotissuunnitelmassa sekä kulttuurihyvinvointisuunnitelmassa.
- Radio- ja tv-museo Mastolassa esillä Ylen 100-vuotista historiaa esittelevä näyttely. Yhteistyötä Radio- ja tv-museosäätiön kanssa kehitetään. Radiomäen vetovoimaisuutta kehitetään yhdessä säätien ja Lahden kaupungin tapahtumapalveluiden kanssa.
- Lahden visuaalisten taiteiden museo Malvassa avataan vuosittain 6–8 näyttelyä. Vuonna 2027 avataan lisäksi uusi kokoelmanäyttely. Riittävät resurssit takaavat museon kehittämisen sekä näyttelyohjelman ylläpidon kansainvälisestikin laadukkaana ja vetovoimaisena. Asiakasmäärän kasvua tavoitellaan vuonna 2026 tehdyn laajan asiakastutkimuksen tuloksia hyödyntämällä. Malvan monipuolinen pedagoginen toiminta tukee näyttelysisältöjä sekä avaa visuaalisen taiteen maailmaa.
- Kaupunginmuseon digitaalisia palveluja kehitetään ja toteutetaan strategian mukaisesti kaikilla toiminnan osa-alueilla. Collecten kulttuuriympäristötiedon luettelointiosion rajapintojen käyttöönottoa kunnissa edistetään. Museon kokoelmatiedot ovat laajasti saatavilla Finna-palvelun kautta. Tietoja avataan Europeana -järjestelmän kautta.
- Alueellisen vastuumuseon viranomaistyö arkeologian ja rakennetun kulttuuriympäristön parissa sekä korjausrakentamisen neuvontatyö, alueellinen taidemuseotyö ja paikallismuseotyö jatkuu uuden neljävuotissuunnitelman mukaisesti ja hyvässä yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Rakentamislain muutoksen myötä asiakaskontaktien odotetaan edelleen lisääntyvän. Muinaismuistolain uudistaminen tuonee runsaasti lisää työtä alueellisille vastuumuseoille.
- Museolla on käynnissä kokoelmatilaselvitys Tilakeskuksen kanssa.

Osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalvelut

- Osallisuuden ja hyvinvoinnin asiantuntijapalvelut -palveluyksikkö koordinoi kaupungin hyvinvointikertomustyötä sekä kehittää Hyvinvoiva Lahti -työryhmän toimintaa osana kaupungin osallisuus- ja hyvinvointityön koordinoimista.
- Kaupunkilaisten hyvinvoinnista raportoidaan elinvoima- ja hyvinvointilautakunnalle hyvinvointisuunnitelman 2026–2029 teemojen mukaisesti.
- Ehkäisevää työtä koordinoidaan ja kehitetään hyvinvointisuunnitelman mukaisesti. Ehkäisevän mielenterveys- ja päihde-työn vaikuttavuutta lisätään vahvistamalla sen asemaa urheiluseurojen toiminnassa yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa. Samalla tiivistetään yhteistyötä kaupungin, Päijät-Hämeen hyvinvointialueen ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa.
- Vuosittaisissa HYTE-neuvotteluissa (hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelut) määritellään keskeiset HYTE-työn kehittämiskohteet kuntien esiin nostamien ilmiöiden ja tietopohjan perusteella. Maakunnalliset hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet ovat mielen hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys, arjen turvallisuus, päihteettömyys ja terveelliset elintavat. Ne linjaavat osaltaan paikallisesti ja alueellisissa verkostoissa tehtävää hyvinvointi- ja osallisuustyötä.
- Vammais- ja vanhusneuvostojen vaikuttavuutta lisätään. Neuvostoilla on mahdollisuus osallistua kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan ennen päätöksentekoa. Vanhus- ja vammaisneuvostot tekevät yhteistyötä hyvinvointialueen neuvostojen kanssa.
- Vuonna 2027 osallistavan budjetoinnin toimintamallia ja prosesseja kehitetään yhteistyössä asukkaiden ja henkilöstön kanssa.
- Kumppanuuspöytien uusi kaksivuotinen toimikausi alkaa 1.6.2027.

Toimintaa kuvaava mittari	TP 2025*	KS+LTA:t 2026	TA 2027
Talous			
Toimintamenot/asukas	394 €	402 €	396 €

* TP 2025 jakautuminen 1.6.2025 voimaan tulleen organisaatiomuutoksen jälkeisten sitovien tasojen välillä on osittain laskennallinen arvio.

1.5. Lahden kaupunginorkesteri

Tuloslaskelma	TP 2025	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Liikevaihto	830 692	944 600	1 026 500	1 031 600	1 036 700
Liiketoiminnan muut tulot	291 590	16 100	16 000	16 100	16 200
Tuet ja avustukset	6 134 989	6 091 500	6 119 200	6 202 000	6 275 600
Tuet ja avustukset kunnalta	6 122 200	6 078 200	6 105 300	6 188 000	6 261 500
Muut tuet ja avustukset	12 789	13 300	13 900	14 000	14 100
Materiaalit ja palvelut	-1 700 848	-1 207 000	-1 126 700	-1 138 100	-1 149 600
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-78 328	-26 000	-26 600	-26 900	-27 200
Palvelujen ostot	-1 622 520	-1 181 000	-1 100 100	-1 111 200	-1 122 400
Henkilöstömenot	-4 462 879	-4 610 000	-4 899 200	-4 948 000	-4 997 500
Poistot ja arvonalentumiset	-47 142	-30 500	0	-5 000	-10 000
Liiketoiminnan muut menot	-978 797	-1 204 700	-1 135 800	-1 158 600	-1 171 400
Liikeyli-/alijäämä	67 604	0	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot	-272	0	0	0	0
Muut rahoitustulot	410	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	-683	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	67 331	0	0	0	0

Rahoituslaskelma	TP 2025*	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta	114 474	30 500	0	5 000	10 000
Liikeyli-/alijäämä	67 604	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	47 142	30 500	0	5 000	10 000
Rahoitustulot ja -menot	-272	0	0	0	0
Investointien rahavirta	0	-40 000	0	-20 000	-20 000
Investointimenot	0	-40 000	0	-20 000	-20 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	114 474	-9 500	0	-15 000	-10 000
Lainakannan muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	15 000	10 000
Rahoituksen rahavirta	0	0	0	15 000	10 000
Vaikutus maksuvalmiuteen	114 474	-9 500	0	0	0

Toiminnan kuvaus

Taseyksikkö Lahden kaupunginorkesteri vastaa konserttien järjestämisestä, tallentamisesta ja välittämisestä sekä yleisötyöstä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Taseyksikkö toimii elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa ja kuuluu kaupunkikulttuuripalvelujen vastuualueeseen. Kaupunginorkesteri on merkittävä kaupungin pito- ja vetovoimatekijä, joka lisää kuntalaisten elämänlaatua, hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Kaupunginorkesteri mahdollistaa yhdessä muiden kulttuurilaitosten kanssa kuntalaisille laadukkaan, tasavertaisen ja monipuolisen kulttuurin saavutettavuuden.

Kaupunginorkesterin kotisali on akustiikastaan maailmalla palkittu Sibeliustalo, jossa kaupunginorkesteri soittaa pääosan konserteistaan. Syksyllä 2025 kaupunginorkesterin taiteellisena partnerina ja Sibelius-festivaalin taiteellisena johtajana aloittanut kapellimestari Hannu Lintu jatkaa tehtävässään. Konserttikausi on suunniteltu monipuolisesti niin, että se palvelee eri ikäryhmiä, sitoutuneita klassisen musiikin kuulijoita, ryhmämyyntiä sekä uusasiakashankintaa. Konsertteihin saapuu kuulijoita paljon myös Lahden ulkopuolelta. Kaupunginorkesterin Sibeliustalossa järjestettävä Sibelius-festivaali kerää kotimaisen yleisön lisäksi vuosittain myös runsaan määrän kansainvälisiä konserttivieraita. Alueellista ja kansainvälistä konserttitoimintaa pyritään jatkamaan toimintakentän muutoksista huolimatta, mutta taloudellisten paineiden vuoksi supistetussa muodossa.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Oman tulonhankinnan onnistuminen on keskeisessä roolissa kaupunginorkesterin taloudellisen tuloksen saavuttamisessa. Merkittävin yksittäinen tulonlähde on lipunmyynti, jota pyritään kehittämään niin lipunhintojen säännöllisellä tarkastelulla kuin askamäärien kasvattamisella. Kaupungin avustus kaupunginorkesterin toimintaan on 6,1 milj. euroa.

Hallituksen mahdolliset linjaukset kulttuurin rahoituksen vähentämisestä saattavat vaikuttaa kulttuurin toimintamahdollisuuksiin tulevina vuosina. Kaupungille myönnettiin vuodelle 2026 esittävän taiteen (musiikki) valtionosuutta 1,92 milj. euroa. Ennakotietojen mukaan valtionosuus vuodelle 2027 on 2,0 milj. euroa.

Toiminnan painopistealueet

Lahden kaupunginorkesterin toiminta perustuu kaupungin strategiaan ja valtuustositomuksessa nimettyyn kolmeen kärkiohjelmaan:

Kestävän kasvun ympäristökaupunki

- Kaupunginorkesteri on sitoutunut ympäristötyöhön. Kaupunginorkesteri teetti vuonna 2015 kartoituksen omasta hiilijalanjäljestään. Suurin yksittäinen päästöjen aiheuttaja on yleisön saapuminen konsertteihin omilla autoilla: yleisöä ja henkilökuntaa kannustetaan kestävään kulkemiseen ja julkisen liikenteen käyttämiseen. Kaupunginorkesterin merkittävien kestävän kehityksen edistämisen toimintamuoto on vaikuttaminen. Teemakonserteilla nostetaan esiin esimerkiksi luontoon, ympäristöön ja kestävään kehitykseen liittyviä aihekokonaisuuksia.

Uuden ajan yliopistokaupunki

- Kaupunginorkesteri tiivistää yhteistyötä eri koulutusten tarjoajien kanssa ja tarjoaa monipuolisella ohjelmistolla opiskelijoille konserttielämyksiä. Konsertit eivät vaadi suomen kielen osaamista, joten ne ovat helppo kulttuurimuoto myös ulkomaalaisille opiskelijoille.
- Lippujen hinnoissa on huomioitu opiskelija-alennukset.

Hyvinvoivien lasten ja nuorten kaupunki

- Lapsille ja nuorille suunnattu toiminta on kaupunginorkesterille tärkeää. Yhteistyötä tehdään päiväkotien ja koulujen kanssa muun muassa Hei, me sävelletään! -projektein sekä tarjotaan lapsille ja nuorille räätälöityjä konsertteja muun muassa osana kaupungin perusopetuksen kulttuuriohjelmia. Kulttuuriohjelman myötä kaupunginorkesteri soittaa kaikille lahtelaisille ja maakunnan 2. ja 6. luokkalaisille.
- Lisäksi kaupunginorkesteri hakee joka vuosi mukaan 8. luokkalaisille suunnattuun Taidetestaajiin.

Lisäksi:

- Myyntiä ja markkinointia kehitetään yhdessä muiden kulttuurilaitosten kanssa. Tavoitteena lisätä myytyjen lippujen määrää ja olemassa olevien resurssien parempi hyödyntäminen.

Toimintaa kuvaava mittari	TP 2025	KS+LTA:t 2026	TA 2027
Talous			
Liikevaihto/asukas	11 €	12 €	13 €
Menot/asukas	79 €	81 €	82 €

1.6. Lahden kaupunginteatteri

Tuloslaskelma	TP 2025*	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Liikevaihto	1 375 620	1 424 500	1 536 300	1 543 900	1 551 600
Liiketoiminnan muut tulot	67 436	61 400	61 200	61 400	61 600
Tuet ja avustukset	8 485 600	8 568 500	8 658 100	8 678 900	8 761 200
Tuet ja avustukset kunnalta	8 473 600	8 556 000	8 645 000	8 665 700	8 747 900
Muut tuet ja avustukset	12 000	12 500	13 100	13 200	13 300
Materiaalit ja palvelut	-1 569 020	-1 647 000	-1 842 200	-1 904 700	-1 923 100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-300 560	-350 000	-345 700	-349 100	-352 500
Palvelujen ostot	-1 268 460	-1 297 000	-1 496 500	-1 555 600	-1 570 600
Henkilöstömenot	-5 514 414	-5 581 800	-5 759 400	-5 763 300	-5 821 800
Poistot ja arvonalentumiset	-165 096	-162 500	-205 100	-150 000	-150 000
Liiketoiminnan muut menot	-2 569 845	-2 653 300	-2 441 000	-2 458 300	-2 471 600
Liikeyli-/alijäämä	110 281	9 800	7 900	7 900	7 900
Rahoitustulot ja -menot	-9 467	-9 800	-7 900	-7 900	-7 900
Kunnalle maksetut korkomenot	-7 816	-7 800	-7 900	-7 900	-7 900
Muut rahoitusmenot	-1 651	-2 000	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	100 814	0	0	0	0

Rahoituslaskelma	TP 2025*	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta	265 910	162 500	205 100	150 000	150 000
Liikeyli-/alijäämä	110 281	9 800	7 900	7 900	7 900
Poistot ja arvonalentumiset	165 096	162 500	205 100	150 000	150 000
Rahoitustulot ja -menot	-9 467	-9 800	-7 900	-7 900	-7 900
Investointien rahavirta	-138 469	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Investointimenot	-138 469	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	127 442	12 500	55 100	0	0
Lainakannan muutokset	-476 128	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	350 393	-12 500	-55 100	0	0
Rahoituksen rahavirta	-125 736	-12 500	-55 100	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 706	0	0	0	0

Toiminnan kuvaus

Taseyksikkö Lahden kaupunginteatteri vastaa omaa sekä yleistuotantoa olevien teatteriesitysten järjestämisestä ja kaupunginteatterin yleisötyöstä sekä ohjelmistoa täydentävien koti- ja ulkomaisten teatteri- ja kulttuuriesitysvierailujen järjestämisestä. Taseyksikkö toimii elinvoima- ja hyvinvointilautakunnan alaisuudessa ja kuuluu kaupunkikulttuuripalvelujen vastuualueeseen.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Asiakasmäärät ja sitä kautta tulokertymä aiheuttavat kaupunginteatterille edelleen merkittävän riskin myös tulevina vuosina. Vuoden 2026 talousarvion käyttösuunnitelmassa on tulotavoitetta ja katsojamäärää alennettu realistisemmalle tasolle huomioiden se kaupunginavustuksen määrässä. Tämä jatkuu myös vuoden 2027 talousarviovalmistelussa. Myyntiin ja markkinointiin on saatu lisäresurssointia, kun avoimeksi jääneitä tehtäviä on saatu täytettyä. Tämä mahdollistaa tehokkaamman ja vaikuttavamman markkinoinnin suunnittelun ja toteutuksen. Yleinen taloudellinen tilanne ja hallituksen linjaukset vaikuttavat edelleen asiakkaiden taloustilanteeseen ja valintoihin. Työllisyyden heikko kehitys vaikuttaa koko talousalueen asukkaiden maksukykyyn ja kulutuskäyttäytymiseen. Lippujen hinnat pyritään pitämään kohtuullisina. Syksyn 2027 musikaalin lippujen hintoihin on valmisteilla korotuksia.

Kaupunginteatterin kulurakennetta arvioidaan kriittisesti osana kehittämistoimenpiteitä. Kaupungin avustus kaupunginteatterin toimintaan on 8,6 milj. euroa. Esittävän taiteen (teatteri) valtionosuus oli noin 2,9 milj. euroa vuonna 2026. Ennakkotietojen mukaan valtionosuus vuodelle 2027 on 3,0 milj. euroa.

Kaupunginteatterin ohjelmistossa tulee jatkossakin olemaan vuosittain kotimaisia kantaesityksiä sekä enemmän muiden teatterien kanssa tehtäviä yhteistuotantoja. Vuoden 2027 ohjelmistoon sisältyy mm. Kansainvälinen suurmusikaali sekä suosittuun elokuvaan perustuva komedia Suurelle näyttämölle. Näiden odotetaan vahvistavan katsojamääriä samalla, kun teatteri jatkaa kunnianhimoista ja omaleimaista taiteellista linjaansa. Vuonna 2027 lisätään teatterin ensi-iltojen määrää. Omia ensi-iltoja tulee olemaan kuusi ja yhteistuotantoja neljä.

Teatterille vuosi 2027 on merkittävä valmistautumisvuosi kohti peruskorjausta, joka toteutuu vuosina 2030–2033. Peruskorjaus vaikuttaa jo vuoden 2029 ohjelmistoon ja katsojamääriin sekä tulokertymään. Vuoden 2027 aikana teatterin taiteellinen johto suunnittelee remonttiaikaista ohjelmistokokonaisuutta, ja teatteri sovittaa toimintaansa väistötilaratkaisujen mukaisesti. Peruskorjauksen mahdollisesta viivästyisestä aiheutuu teatterille merkittävä riski, koska ohjelmistosuunnittelu ja sitä koskevat päätökset ja toimenpiteet tulee käynnistää jo vuoden 2027 loppuun mennessä. Näyttämötekniikkaa ja ohjausjärjestelmiä joudutaan peruskorjaukseen asti huoltamaan aiempaa laajemmin ja tilanteen mukaan myös korjaamaan kiireellisenä työnä harjoitus- ja esitystoiminnan turvaamiseksi.

Teatteritoiminta on vahvasti henkilöstösidonnaista työtä. Henkilöstön poissaolot aiheuttavat merkittävän riskin toiminnalle. Esitystoiminnassa olevan henkilöstön osalta joudutaan tekemään suunnitelmia erilaisille varajärjestelyille, joissa nopeastikin eteen tulevat tilanteet pystytään ratkaisemaan.

Toiminnan painopistealueet

Strategian mukaisesti toteutetaan edellytyksiä merkitykselliselle elämälle, kohtaamisille ja harrastuksille kaikenikäisille lahtelaisille. Näytelmien valmistuksessa ja esitystoiminnassa huomioidaan kestävän kehityksen näkökulma. Henkilöstön työhyvintöihin sekä työturvallisuuteen ja niiden seurantaan kiinnitetään edelleen huomiota. Jatketaan työaikakokeilua ja arvioidaan kehittämistarpeita. Toista vuotta käytössä ollut kokeilu on parantanut esitystoiminnassa mukana olevan henkilöstön työhyvintöitä. Understudy-järjestelmällä ja roolituksilla pyritään välttämään musikaalin peruutustarpeita sairaustapausten vuoksi.

Myyntiä ja markkinointia kehitetään yhdessä muiden kulttuurilaitosten kanssa. Tavoitteena lisätä myytyjen lippujen määrää ja olemassa olevien resurssien parempi hyödyntäminen. Myynnin ja markkinoinnin kehittämiseen on tulevana vuonna paremmat edellytykset riittävien henkilöstöresurssien avulla. Tämä mahdollistaa ohjelmistovalintojen lisäksi lipputulosten ja katsojamäärän kasvattamisen. Betoniklubin maksuton toiminta on saanut suuren suosion ja sitä tullaan edelleen jatkamaan. Tämä mahdollistaa kaikkien lahtelaisten osallistumisen kulttuurikeskusteluun. Kulttuurikasvatusohjelman myötä kaikki 3. luokkalaiset pääsevät teatteriin. Taidetestaajaesitykset tuovat 8. luokkalaiset teatteriin. Tulevana vuonna Lahden lukio Gaudian kanssa yhteistuotantona toteutettava tuotanto mahdollistaa lukiolaisten tutustumisen teatteriin ja teatterin tekemiseen ammattiteatterissa.

Teatterin laajamittaiseen peruskorjaukseen valmistautuminen on merkittävä painopistealue tuleville vuosille. Valmisteluun tulee varata resursseja. Suunnittelua tehdään tiiviisti yhteistyössä Tilakeskuksen kanssa. Ohjelmistosuunnittelu väistötiloihin käynnistyy heti, kun hankesuunnitelma on hyväksytty ja väistötilaratkaisut ovat selvillä.

Prosessien, toiminnan, talouden ja ennakkoinnin kehittämistä parannetaan. Tarkastellaan teatterin johtamisjärjestelmää ja käynnistetään uuden teatterinjohtajan hakuprosessi.

Toimintaa kuvaava mittari	TP 2025*	KS+LTA:t 2026	TA 2027
Talous			
Liikevaihto/asukas	11 €	12 €	13 €
Menot/asukas	79 €	81 €	82 €

2. Liitteet

Investointisuunnitelmat valmistellaan ja esitetään viiden vuoden ajalta. Elinvoiman palvelualueen taloussuunnitelmavuosien 2027–2029 bruttoinvestoinnit ovat yhteensä 2,9 milj. euroa ja kohdistuvat irtaimen omaisuuteen.

2.1. Irtain omaisuus

Irtaimen omaisuuden sitovuus on investointisuunnitelman menot kaupunkitasoisesti. Yksikön esityksessä on arvio toteuttavista irtaimen omaisuuden investoinneista. Määrärahan kohdentamista yksiköille tarkastellaan talousarviovuoden aikana kaupunginvaltuuston myöntämän kokonaismäärärahan puitteissa.

1 000 euroa	TP 2025*	KS+LTA:t 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Tulot		0	0	0	0	0	0
Menot							
Lahden kaupunki	-1 839	-4 700	-4 399	-3 900	-4 126	-5 405	-3 890
josta elinvoiman palvelualue	-311	-480	-995	-1 030	-870	-875	-420

* TP 2025 jakautuminen 1.6.2025 voimaan tulleen organisaatiomuutoksen jälkeisten sitovien tasojen välillä on osittain laskennallinen arvio.

Elinvoiman palvelualue

Kohteet	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031
Elinvoiman palvelualue (ilman taseyksiköitä)	-845 000	-860 000	-700 000	-705 000	-250 000
Kaupunginmuseo	-595 000	-810 000	-650 000	-655 000	-200 000
Kulttuuripalvelut	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Liikuntapalvelut	-200 000	0	0	0	0
Lahden kaupunginorkesteri -taseyksikkö	0	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Instrumenttihankinnat	0	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Lahden kaupunginteatteri -taseyksikkö	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Teatteritekniikan korvaushankinnat	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Menot yhteensä	-995 000	-1 030 000	-870 000	-875 000	-420 000

2.2. Toiminnan tunnusluvut

Elinvoiman palvelualue	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Lukiokoulutus					
Opiskelijamäärä	2 232	2 285	2 285	2 285	2 285
Kurssit (kpl)	2 165	2 216	2 216	2 216	2 216
Keskimääräinen ryhmäkoko (ei sisällä pienryhmiä)	-	30	30	30	30
Kurssit/opiskelija (kpl)	0,97	0,97	0,97	0,97	0,97
Liikuntapalvelut					
Kivimaan uimahallin kävijämäärä	125 902	130 000	130 000	130 000	130 000
Saksalan uimahallin kävijämäärä	86 899	90 000	90 000	90 000	90 000
Lahden uimahallin kävijämäärä	112 846	120 000	120 000	120 000	120 000
Nastolan uimahallin kävijämäärä	70 571	70 000	60 000	60 000	60 000
Kaupunginmuseo					
Lausunnot (arkeologia ja rakennustutkimus, muut)	737	800	800	800	800
Lausuntojen antaminen määräajassa (%)	95	90	100	100	100
Asiakaskontaktit (näyttely-, kulttuuriympäristö-, kokoelma- ja verkkoasiakkuudet)	130 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Enintään 18-vuotiaiden asiakkaiden lukumäärä	24 160	21 000	24 000	24 000	24 000
Kaupunginorkesteri					
Julkiset konsertit	66	80	80	80	80
Kuulijoiden lukumäärä em. konserteissa	68 768	54 000	55 000	55 000	55 000
Muut esiintymiset (tilaus- ja pienesiintymiset, ulkomaan konsertit)	39	65	65	65	65
Kuulijoiden lukumäärä yhteensä	73 038	59 000	60 000	60 000	60 000
Kaupunginteatteri					
Näytännöt (kpl)	238	250	250	250	250
Ensi-illat (kpl)	9	8	10	7	7
Katsojamäärä	49 895	53 000	56 000	60 000	60 000
Lasten ja nuorten näytännöt (kpl)	42	70	70	70	70
Yleisötyön tilaisuudet, ei esitys (kpl)	115	100	100	100	100
Oma tulorahoitus/katsoja (€)	27,40	27,00	27,00	27,00	27,00